

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST.

Overzicht No.11.

1947.

I N H O U D.

I. De C.P.N. en West-Europa	blz. 1.
II. Communistische Kunstenaars en Intellectuelen	blz. 5.
III. Radio Werkend Nederland	blz. 7.
IV. De Landelijke Vereniging Nederland-U.S.S.R.	blz. 8.
V. De K.V.P. en het Communistische Probleem	blz. 9.
VI. Vrijdenkersvereniging "De Dageraad"	blz. 10.
VII. Jehova's Getuigen	blz. 11.
VIII. "Nationaal Reveil" en "Comité Handhaving Rijkseenheid"	blz. 11.
IX. Toestand in de mijnen	blz. 13.
X. Indonesië	blz. 16.
XI. Overzicht der stakingen in November 1947	blz. 17.

I. DE C.P.N. EN WEST-EUROPA.

De Communistische Partij Nederland ondervindt meer dan ooit de invloed van haar sterke binding aan Moskou. De nationale institutie, welke deze grootste communistische groepering in ons land sedert 1945 werd aangemeten, heeft daaraan niets veranderd. Steeds duidelijker trad sedert de bevrijding van het Westen naar voren, dat de greep van de Russische partijleiding op de z.g. nationale communistische partijen niet is verslapt. De onverholen geestdrift der West-Europese communisten voor de oorlogsprestaties der Anglo-Amerikanen, in 1945 in woord en geschrift nog spontaan geuit, is sedert maanden omgeslagen in een toon van vijandige achterdocht. Molotov's en Vyskinsky's recente aanvallen op de "oorlogshitsers" in Engeland en Amerika, worden zonder uitzondering ondersteund door de nationale communisten. De vrije, doch bedreigde volkeren van Europa, redeneren zij, dienen hun soevereine en democratische rechten te verdedigen tegen aanvallen der Westerse imperialisten. De voorstellen van minister Marshall, voor snelle, economische hulpverlening aan Europa in de na-oorlogse nood en ontreddering, zijn, ook in Nederland, het mikpunt geworden van de communistische propaganda. Als een tegenwicht van het Marshallplan, werd in September 1947 op initiatief van het Kremlin het "Cominform" opgericht. Voor een beter begrip van de ingrijpende veranderingen in de tactiek der communisten in Nederland, België en andere West- en Zuid-Europese landen is het nodig de instelling van dit "Communistische Informatiebureau" te Belgrado nader te beschouwen. Velen willen in het "Cominform", ofschoon er officieel slechts negen landen bij zijn aangesloten, een "openbare" terugkomst zien van de Derde Communistische Internationale, de Comintern. Deze werd in 1943, omdat ze overbodig zou zijn geworden, op initiatief van Stalin officieel opgeheven. Zij, die desondanks in het nieuwe Cominform de oude Comintern zeggen te herkennen, beweren, dat de Communistische Internationale haar werk nimmer heeft gestaakt. De opheffing in 1943 zou slechts een misleidingsmanoeuvre van het Kremlin zijn geweest. Mogelijk werd de Comintern echter opgeheven, omdat Moskou nog over andere middelen beschikt om de belangen der wereldrevolutie verder te behartigen. De Sovjet-Russische spionage-activiteit in Canada, waarover voorzover ontdekt een uitvoerig en gedocumenteerd rapport van een Canadese commissie van onderzoek werd gepubliceerd, heeft aangetoond, dat de Sovjet-Unie voortgaat met haar ondermijningswerk. Eerst de onthullingen van een Sovjet-Russische ambassade-employé, Gouzenko, brachten de Canadese overheid op het spoor van het complot, zodat deze spionage-groep kon worden opgerold. In het desbetreffende rapport van de Canadese commissie van onderzoek is echter verondersteld, dat mogelijk andere spionage-netten der Russen nog onontdekt in het land voortwerken. Het is geenszins noodzakelijk, dat voor dit en soortgelijk bedrijf de Comintern in haar oude gedaante en met haar vroegere organisatie gehandhaafd werd. Welke mogelijkheden zich in dit opzicht openen, bleek nog kortgeleden in Argentinië, waar een Sovjet-gezantschapsecretaris werd gecompromitteerd door zijn relaties met enkele Joego-Slaven, die in naburige Zuid-Amerikaanse staten mijnwerkers aanspoorden tot het plegen van economische sabotage door stakingen e.d.

Blijkbaar trok Moskou uit het pijnlijke Canadese spionagegeval een les. Men liet hier althans het "vuile werk" opknappen door betrouwbare, niet-Russische relaties. In deze gedragslijn

schuilt ook voor andere landen een acuut of toekomstig gevaar. In Nederland bevinden zich in de mijnstreek talrijke buitenlanders. Daarmede wordt geenszins beweerd, dat de hier te lande verblijvende Joegoslaven, Polen en andere vreemdelingen zich zouden lenen voor zodanige praktijken. Velen blijken afkerig te zijn van een communistische regiem. Talrijke in Limburg verblijvende Katholieke Zuid-Slaven staan vijandig tegenover het communistische bewind van Tito. De schadelijke actie kan op dit terrein echter door weinigen worden voorbereid. En deze zullen stellig voorzichtig te werk gaan.

Het Cominform kan een nieuw lichaam zijn, dat op de eerste plaats politiek front moet maken tegen Amerika en zijn geestverwanten. De agressieve wijze waarop het communistische internationale informatiebureau werd aangekondigd, maakt deze visie aannemelijk. In het Cominform zijn, zoals bekend, de communistische partijen van negen landen vertegenwoordigd. Slechts twee, namelijk Frankrijk en Italië, liggen buiten de Sovjet-Russische invloedssfeer. De overigen zijn door Moskou gecontroleerde satelliet-staten in Oost- en Midden-Europa. Het is zeker opmerkelijk, dat het Kremlin alleen Frankrijk en Italië heeft uitverkoren om zitting te nemen in het Cominform. Mogelijk lagen ook partij-disciplinaire overwegingen aan de afzettingen ten grondslag. Moskou blijkt ontevreden te zijn over de gedragingen van de communistische partijen in West-Europa. Onlangs voelde Thorez, de Franse communistenleider, zich gedrongen openlijk een soort schuldbelijdenis t.a.v. zijn politiek falen te stamelen. De "zondaar" toog daarna, onder de schutse van Casanova, een machtig partijman "in the darkness", naar Moskou. Hij is teruggekeerd met nieuwe instructies, welke haar stempel zullen drukken op de communistische koers in Frankrijk, en niet alleen daar. Moskou heeft er onder de zeer gespannen internationale verhoudingen groot belang bij straffere discipline uit te oefenen in het Westen. Het Kremlin ziet die gelegenheid thans het gunstigst geboden in het woelige Frankrijk en het niet minder onrustige Italië. Vandaar zal de nieuwe koers wel doorwerken op naburige landen, o.a. op België en Nederland.

Zoals in een vorig Maandoverzicht werd vermeld, is in Nederland de communistische stakingskoers veranderd. De snipperactie paste niet langer in het beeld, dat de leiders zich hebben gevormd. Het wachten is nog altijd op de algemene staking. Alleen van een grootscheepse actie, op het juiste moment afgekondigd, verwachten de communisten goed effect, d.w.z. politieke gevolgen, welke tot de val van de regering-Beel zouden kunnen leiden. De gebeurtenissen in Frankrijk en Italië wekken de indruk, dat men daar verwachtingen koestert van zulk een "totale actie". Inmiddels blijkt, op het moment dat dit overzicht wordt afgesloten, de stakingsbeweging haar hoogtepunt in Frankrijk reeds te hebben overschreden. De toelag om een economische crisis te koppelen aan een politieke calamiteit is, althans in eerste aanloop, mislukt. Wel leren deze voorbeelden, dat de communisten - en met hen andere extreme linkse groeperingen - hun agressieve methoden niet hebben afgeleerd. In deze aanvallen ziet Moskou blijkbaar een wapen tegen de z.g. Marshall-politiek. De versterking van de maatschappelijke rust en orde, zowel economisch

als politiek, zou de Amerikanen de lust om geteisterd West-Europa afdoende hulp te verlenen moeten benemen. Zij zouden zich bij toenemende onrust nog wel eens bedenken goed geld naar kwaad geld te gooien. De stakings- en sabotage-activiteit in Frankrijk en Italië vond stellig een stimulans in de afspraken van het Cominform. Daar duidt ook een onheilspellend rapport op, dat Stalin's vertrouwensman, Zhdanov, uitbracht tijdens de nabij Warschau gehouden oprichtingsbijeenkomst van het Communistisch Informatiebureau. Reeds de persoonlijke tegenwoordigheid van deze invloedrijke figuur van het Kremlin gaf aan die vergadering een bijzonder cachet. In het bedoelde rapport wordt de partijkoers uiteengezet. Kapitalisme en socialisme, zo luidt het o.a., zijn in een worsteling gewikkeld, welke slechts één afloop kan hebben. Alle kapitalistische staten moeten vijandig staan tegenover alle socialistische staten. Alle verschijnselen van deze tijd worden door Zhdanov, dus in wezen door het Kremlin, geïnterpreteerd in het licht van de Marxistische opvattingen over de onverzoenlijkheid der klassen. De laatste oorlog is niet meer dan een belangrijk incident in de worsteling tussen socialisme en kapitalisme. In het rapport van Zhdanov wordt over de oud-bondgenoten Engeland en Amerika gesproken als over partijen, in wier midden onophoudelijk reactionaire activiteit werd ontwikkeld. Letterlijk vermeldt het rapport: "Machten streefden er naar om de gecöördineerde acties der geallieerden omver te werpen, om de oorlog te rekken, om de Sovjet-Unie te laten verbloeden en de fascistische aanvallers te redden voor volledige ondergang. Het saboteren van het Tweede Front door de Angelsaksische imperialisten met Churchill aan het hoofd deed deze tendenz, welke in essentie een voortzetting van de München-politiek was, helder uitkomen". Uit dit citaat blijkt in welk een agressieve sfeer het Cominform als petekind van Stalin ten doop werd gehouden. Zhdanov bleek in hetzelfde rapport in het bijzonder bitter gestemd te zijn jegens "de socialisten van de rechtervleugel", die hun Amerikaanse meesters dienen en voortgaan met de verkondiging van de ernstige ketterij "dat het criterium van ware democratie het bestaan van vele partijen is".

Uit het bovenstaande blijkt nog eens ten overvloede, dat de nationale communistische partijen in het Westen, gedrongen worden in het gareel van een anti-Anglo-Amerikaanse koers. De naaste toekomst zal aantonen of de reeds bestaande kloof tussen de volgelingen van Moskou en de democratische socialisten, "de z.g. socialisten van de rechtervleugel" zich snel zal verbreden.

Heeft de C.P.N. het alarm van Belgrado gehoord? Voorshands kan worden geconstateerd, dat de communistische pers in Nederland, voorzover verknocht aan de Stalinistische opvattingen, zich één van geest heeft betoond met de nieuwe tactiek.

Een door het dagelijks bestuur van de C.P.N. gepubliceerde verklaring ("De Waarheid" d.d. 18 October 1947) behelst "dat de beoordeling van de internationale toestand en van de taak der communistische partijen, vastgelegd in het manifest, in grote trekken overeenstemt met de door de C.P.N. toegepaste politiek. De oprichting van het Informatiebureau betekent echter

geenszins een wederoprichting van de Communistische Internationale. De positie van de C.P.N. ten aanzien van communistische partijen in andere landen blijft onveranderd, zoals zij in de beginselverklaring door het Partijcongres in Januari 1946 is vastgesteld, n.l.: "De Partij wenst te leren van de ervaringen der internationale arbeidersbeweging, terwijl zij harerzijds de arbeidersbeweging van andere landen in de gelegenheid wil stellen lering te trekken uit de ervaringen van de strijd der Nederlandse arbeidersklasse. In dit verband onderhoudt zij kameraadschappelijke betrekkingen met de partijen in andere landen, die hetzelfde doel nastreven als zij en ondersteunt de strijd van de democratische bewegingen in andere landen tegen de resten van het fascisme". Tot zover de toelichting van het Dagelijks Bestuur van de C.P.N.

Het Cominform zelf oordeelde het in zijn verklaring noodzakelijk, dat "de communistische partijen zich aan het hoofd stellen van het verzet op elk gebied - in de regering, in de politiek en de economie en op het gebied van de ideologie - tegen de imperialistische plannen van overheersing en agressie". De redactie van "De Waarheid" bond onversaagd de papieren oorlog aan tegen de critische commentaren, welke in de Nederlandse pers in verschillende toonaarden werden gegeven op de verschijning van het Cominform. De anti-communistische resolutie van het congres der Katholieke Volkspartij, waarover wij in Maandoverzicht no.10 schreven, inspireerde "De Waarheid" tot het navolgende: "De vraag is geoorloofd" - aldus het communistische blad - "waar komt het geld vandaan voor de katholieke actie, het propaganda-apparaat van Rome? De vraag is gewettigd, wie heeft het Partijbestuur van de K.V.P., dat thans zitting heeft, gekozen? Het is voor ons democratisch staatsbestel van het grootste belang te weten, hoe alles in de Katholieke Volks Partij te werk gaat. Want het is bekend, dat de politiek, welke de K.V.P. voert, niet hier maar in Rome wordt bepaald. De Paus, in zijn functie van hoofd van een buitenlandse mogendheid, geeft richtlijnen aan de diverse katholieke partijen in het buitenland".

"De Waarheid"-redactie heeft hier de vragen, voordien van Katholieke zijde aan het adres der Nederlandse communisten gesteld, zonder meer overgenomen. Alleen de aanduidingen C.P.N. en Moskou verving het communistische blad door K.V.P. en Rom(m)c. Het is een bekend oratorisch trucje, doch een weinig overtuigend contra-argument. (De tekst van de resolutie van het K.V.P.-congres over het communisme wordt elders in dit Overzicht weergegeven).

De gebeurtenissen in Frankrijk hebben stellig ingewerkt op de voornemens van de linkse extremisten in Nederland en België. Nog altijd moet het vooral de aanhangers van Moskou als iets verlokkelends voor ogen staan geheel West-Europa door één stakingsvloedgolf te doen overspoelen.

Indien Frankrijk, België en Nederland gedrieën onder de verwarring van massale stakingen en voedselnood zouden gebukt gaan, dan, zo redoneert men, kan het plan-Marshall met grote kans van slagen worden verrijdeld. De tekenen duiden er op, dat de C.P.N. en haar mantelorganisatie, de E.V.C., ten deze uiterst

omzichtig zullen opereren. Nog altijd hoopt men in die kringen in het kritieke uur op medewerking van het N.V.V. Het streven zou er op gericht moeten zijn, om eventueel te stellen loonen en andere oisen buiten de directe sfeer van de communistische partijpolitiek te houden, teneinde bepaalde instanties, wier medewerking men beslist nodig heeft, niet kopschuw te maken. Dat men, voor wat Nederland aangaat, in de communistische geleiders nog altijd de blik gericht houdt op onze grote havencentra, behoeft geen nadere verklaring. Dáár liggen, technisch gezien, de zenuwknooppunten van ons nationale leven. Verstoring van de economische orde in Amsterdam en Rotterdam leidt onvermijdelijk tot ernstige terugslag op het leven in het gehele land.

Voorshands ziet het er niet naar uit, dat de luwte, in casu de betrekkelijke arbeidsvrede in Nederland, do door de communisten verbeide stilte voor de storm is. Aangezien Nederland, internationaal zozeer gebonden en in menig opzicht economisch afhankelijk, mede in de stormhoek van de wereld is gelegen, blijft waakzaamheid geboden.

De C.P.N. heeft de 30ste verjaardag der Russische October-revolutie, welke volgens Europese tijdrekening op 7 November 1917 uitbrak, in de voornaamste steden en in een aantal kleinere gemeenten feestelijk herdacht. Ook hier werd vooral aandacht gewijd aan de imposante macht, welke de Sovjet-Unie in de wereld vertegenwoordigt. Verscheidene woordvoerders gispten in felle bewoordingen de nu opnicuw tegen de U.S.S.R. gevoerde agitatie. Vooral Amerika kreeg de fiolen van de communistische toorn over het "imperialistisch en oorlogzuchtig" hoofd uitgestort. In de strijd tegen de "duistere machten der reactie" werd in verschillende feestvierende centra de gelegenheid aangegrepen om extra-propaganda te maken voor de tweede, nog niet voltckonde obligatie-lening ten behoeve van het dagblad "De Waarheid".

De goldelijke toestand van het voornaamste blad der C.P.N. blijkt de zakelijke leiding nog bij voortduring veel hoofdbreken te bezorgen, waaraan het niet onaanzienlijk teruglopen van de oplage-cijfers in de loop van 1947 niet vreemd zal zijn. Hetzelfde verschijnsel, n.l. een belangrijke vermindering van het aantal lezers, heeft zich dit jaar geopenbaard bij de communistische "Rode Vaan" en de "Drapeau Rouge" in België.

II. COMMUNISTISCHE KUNSTENAARS EN INTELLECTUELEN.

Al eerder werd gesignaleerd, dat links-revolutionnaire groeperingen speciale belangstelling tonen voor mensen van wetenschap en kunst. In ons land uit zich die interesse nog niet zoals in België in opvallende collectieve vorm. De Communistische Partij aldaar belegde in Juni 1947 te Brussel een conferentie der communistische intellectuelen. Tot nog toe zijn de methoden, welke de communisten en andere links-extremisten in Nederland volgen, min of meer verdokt. Overal, waar

kunstenaars en intellectuelen ageren, hebben uiterst-linkse elementen, om een huiselijk beeld te gebruiken, mede een vinger in de pap. Toch dient niet uit het oog te worden verloren, dat het streven om ideologische invloed in bedoelde kringen te kunnen uitoefenen, wordt voortgezet. Dat men daarbij minder manifestant optreedt dan in België, zal aan het politieke klimaat liggen. Een verholde activiteit kan in de gegeven omstandigheden meer nut afwerpen. Overigens behoeft openlijke activiteit der communisten geen gecamoufleerde uit te sluiten. In Overzicht no.6 - 1947, hoofdstuk III werd aan de inspanningen der communisten ten aanzien van de intellectuelen enige aandacht gewijd (blz.5). Het ligt voor de hand, dat daarbij ook internationaal contact wordt onderhouden. Zo meldde het dagblad van de Kommunistische Partij van België, dat Nico Rost en Theun de Vries Nederland vertegenwoordigden op de Nationale Conferentie van de communistische kunstenaars, welke 1 en 2 November j.l. te Antwerpen werd gehouden. Daar waren ook Frankrijk, Tsjecho-Slowakije, Griekenland en Denemarken afgevaardigd. De Nederlandse schrijver en dichter Theun de Vries vertelde, aldus "De Rode Vaan", hoe de politieke evolutie zijn zienswijze beïnvloedde en zijn kunst verdiepte. Hij wenste verder de Belgische communistische partij geluk met haar initiatief voor dit congres. Ook de schrijver Nico Rost hield in een der zittingen een korte toespraak. De bijeenkomst, welke door de bekende Vlaamse communist Bob Claessens was ingeleid, werd besloten met een toespraak van de Waalse communistenleider en oud-minister Jean Terfve. Hij gaf een overzicht van de activiteit der Belgische communistische partij in de kringen van kunstenaars en intellectuelen. De hiervoren genoemde conferentie te Brussel had Terfve al gelegenheid geboden om in "De Rode Vaan" de taak van de intellectuelen in de partij toe te lichten. "Het is", zo zeide hij thans, "niet ons doel van de Kommunistische Kunstenaars publiciteitsagenten van een hoger plan te maken. Zij moeten zich enkel inspannen om het cultureel peil der massa's te verheffen, zodat het mogelijk zal worden elkaar te begrijpen en samen te werken". Zij zouden de partij moeten dienen in hun hoedanigheid van kunstenaar en intellectueel.

In ogenschijnlijk neutrale college's van vertegenwoordigers der wetenschap en kunst duiken ook in ons land nu en dan namen op van personen van politiek extremen huize. Zij zullen, zo nodig onopvallend, politieke oogmerken kunnen dienen en beschikken juist in dusdanige commissies en vertegenwoordigingen over een deugdelijke "cover".

Dat de intellectuelen, al dan niet geleid, ook in politiek opzicht worden ingeschakeld, bleek nog onlangs bij een poging van een aantal hunner om in Amsterdam te komen tot de oprichting van een comité, ten doel hebbende "onder de huidige omstandigheden een met wettige middelen, waaronder boycot van militaire transporten en stakingen, buitenparlementaire actie te gaan voeren, teneinde ernstige rampen voor het Nederlandse volk te verhinderen". Voorzover is kunnen blijken is de poging in het initiatief blijven steken. Het bestuur van het desbetreffende Actie-Comité Indonesië kwam in zijn vergadering van 20 Oct. 1.1. tot het besluit, dat, gezien de middelen, welke het

ten dienste staan "en de situatie, waarin de kwestie Indonesië door de regeringspolitiek is getreden, voorlopig een afwachtende houding aangenomen dient te worden".

III. RADIO WERKEND NEDERLAND.

Zoals bekend, werd in Juni 1947 de stichtingsconferentie van "Radio Werkend Nederland" gehouden. Voor- en nadien heeft deze communistische organisatie in talrijke culturele en amusementsbijeenkomsten geijverd om haar ledenaanhang te vergroten, teneinde zodoende bij de overheid met meer klem van redenen op zendtijd te blijven aandringen. De voorzitter, Sjef Pieters, heeft, evenals zijn medebestuurders, herhaalde malen geageerd tegen het feit, dat de communisten na de oorlog in totaal 80 minuten zendtijd kregen toegewezen. Inmiddels is in "De Waarheid" en in andere communistische bladen bij herhaling geappelleerd op een regeling, welke het communistische volksdeel ten deze redelijke voldoening zou vermogen te schenken. "Radio Werkend Nederland" begeeft zich overigens op terrein, dat met de eigenlijke omroepbezigeden weinig te maken heeft, zoals b.v. de organisatorische voorbereiding van vacantië-ontspanning van bij haar vereniging aangesloten leden. Tijdens een door Radio Werkend Nederland onlangs in Rotterdam op Zondagochtend georganiseerde openbare cabaret-voorstelling, welke door 1100 belangstellenden werd bijgewoond, uitte Arnoldus Hendrik TOLLENAAR, secretaris-penningmeester en lid van het landelijk bestuur, zijn misnoegen over het feit, dat zowel de A.V.R.O. als de V.A.R.A. geweigerd hadden R.W.N. in de gelegenheid te stellen haar mening te laten verkondigen over het Indonesische vraagstuk.

"Indien", aldus deze woordvoerder, "nu aan R.W.N. geen zendtijd wordt toegewezen, dan is de kans om in de aether te verschijnen voor lange tijd verkeken".

De voormalige V.A.R.A.-propagandist, Frederik Alexander HOF, vervulde te Bussum voor een gehoor van ruim 300 personen, een spreekbeurt gedurende een nachtvoorstelling. Nadat een film van Toscanini was vertoond, voerde genoemde Hof het woord. Hij deed o.a. een scherpe aanval op de V.A.R.A. (waarmede hij na de bevrijding in onmin geraakte, omdat deze omroeporganisatie hem niet meer als medewerker in dienst wilde nemen). Spreker vergeleek de V.A.R.A. met een jong meisje, getooid met een rode muts, althans zo fleurig zag hij haar vóór de oorlog. Thans meende hij deze omroepvereniging te moeten kenmerken als een oude vrouw met een muts van een verschoten rose kleur. Volgens Hof trachten de oude omroepverenigingen met kilo's boter op het hoofd hun positie van vóór 1940 in aetherland terug te krijgen. Hof propageerde thans het lidmaatschap van R.W.N. Men behoefde, zo zeide hij, geen lid van de C.P.N. te zijn, doch alleen gevoel te hebben voor rechtvaardigheid. Volgens spreker telde Radio Werkend Nederland (eind October '47) over het gehele land enige tienduizenden leden. Of dit aantal nog ver verwarderd ligt van de 50.000, welke voorzitter Pieters in de communistische omroeporganisatie na de eerste aanloop verenigd hoopte te zien, ligt de genoemde propagandist in het midden.

Voor de werving van nieuwe leden hebben de colporteurs van R.W.N. de beschikking gekregen over de abonné-lijsten van het dagblad "De Waarheid". Ook hieruit blijkt nog eens, dat "Radio Werkend Nederland" een uitgesproken communistische organisatie is.

IV. DE LANDELIJKE VERENIGING NEDERLAND-U.S.S.R.

Zoals dezerzijds reeds eerder werd verondersteld, bleek het inderdaad de bedoeling der oprichters te wezen om "Nederland-U.S.S.R." te maken tot een landelijke vereniging, welke de plaatselijke organisaties van dien aard zou overkoepelen. M.v.d.ZEE, die van begin af aan als administrateur een voor-aanstaande plaats in de landelijke vereniging innam, deed als voorzitter van de oprichtingsvergadering der afd. Amsterdam enkele uitspraken, welke opnieuw bevestigen, dat "Nederland-U.S.S.R." in het communistische kielzog vaart. Tijdens deze bijeenkomst, welke op 28-10-'47 in Bellevue te Amsterdam door circa 80 personen werd bijgewoond, schetste genoemde v.d.Zoe als doel der vereniging het aankweken en versterken van de vriendschapsbanden met de volken der Sovjet-Unie. De vereniging "Nederland-Rusland" is, volgens spreker, te reactionnair en heeft niet het vertrouwen van de Sovjet-autoriteiten. In Rotterdam kwam het tussen de nieuwe organisatie en "Nederland-Rusland" al tot een samensmelting; in andere steden zal gepoogd worden tot fusie te geraken. In Utrecht heeft men dit echter niet bereikt. Volgens v.d.Zoe zal de vereniging zich niet op politiek standpunt stellen doch slechts objectieve voorlichting geven (met materiaal, dat van de Sovjet-ambassade wordt verkregen). De Rotterdamse fusie kwam tot stand, zo trad reeds eerder aan de dag, onder de stuwende kracht van het communistische Kamerlid Jan HOOGCARSPÉL. In Den Haag is gebleken, dat de voorzitter van "Nederland-Rusland", Dr.J.M. E.M.A.Zonnenberg, een warm voorstander van de fusie was. De samensmelting kwam overigens tot stand, ondanks het feit, dat de statuten der Haagse vereniging zulks verboden en het quorum ter vergadering niet aanwezig bleek te zijn. Dr. Zonnenberg weet het terugtrekken van verscheidene personen uit de vereniging tijdens een bijeenkomst d.d. 31 October 1947 in Den Haag aan de verkeerde voorlichting in de pers. Volgens hem is doel en streven (evenals zovele verenigingen van gelijke strekking beogen ten opzichte van Frankrijk, Engeland enz.) om de band tussen Nederland en de U.S.S.R. te versterken. Dat daarbij de politiek wordt betrokken achtte Dr.Zonnenberg onvermijdelijk. Lichtelijk prozaisch voegde hij daaraan nog toe: "In de eerste plaats streven wij naar voldoende kleding, voldoende voeding en een behoorlijke woning voor allen in eigen land". Dit lijkt veeleer op de doelstelling van een comité van kleding en dekking dan op het streven van een culturele vriendschapsorganisatie.

Individueel zijn hier en daar protesten gerezen en uit-tredingen gesignaleerd op grond van de beduchtheid, dat de vereniging "Nederland-U.S.S.R." een communistische organisatie zou worden. Het verenigingsorgaan "NU", dat tot dusver als

maandblad regelmatig verscheen, geeft de indruk, dat die vrees niet ongegrond is.

"Nederland-U.S.S.R." afd. Rotterdam gaf 9 November j.l. voor ongeveer 200 bezoekers een kunstochtend in het Luxortheater, dat overigens 1100 zitplaatsen bevat. Het hiervoren genoemde Kamerlid Hoogcarspel zeide ter inleiding, dat getracht zou worden een beeld te geven van de culturele vooruitgang van de veranderde Russische mens. Aan dit pogen waagden zich vervolgens de voordrachtskunstenaar J.J. van ELSÄCKER uit Rotterdam en Dr. A. SAALBORN, leraar te Amsterdam. Tot besluit werd de film "I Mei 1947 in Moskou" gedraaid.

V. DE K.V.P. EN HET COMMUNISTISCHE PROBLEEM.

De belangstelling voor het communistische probleem is na de Tweede Wereldoorlog nog toegenomen tengevolge van de grote politieke invloed, welke de communistische macht, georganiseerd door Moskou, uitoefent op de rest van de wereld. Zoals in een vorig Overzicht werd aangestipt, hield de Katholieke Volks Partij op 26 October l.l. binnen het kader van haar congres te Utrecht een sectie-vergadering, speciaal gewijd aan het communisme. Dr. A. A. Olierook gaf een uiteenzetting.

Aan het eind der werkbijeenkomst werd de reeds hiervoor ter sprake gebrachte resolutie aangenomen. Het congres der K.V.P., in zijn sectie Communisme, gaf als zijn mening te kennen:

1. Het communisme is een wereld- en levensbeschouwing, welke gebaseerd is op de beginselen van het historisch materialisme.
2. Teneinde de verwezenlijking van deze ideologie te bespoedigen trachten de communisten met alle hun ten dienste staande middelen de maatschappelijke tegenstellingen te verscherpen en pogen zij zich van de politieke macht in de verschillende landen meester te maken. Doel van deze activiteit is de ineenstorting van de huidige maatschappij en de vestiging van de communistische heilstaat.
3. Het communisme is in zijn totaliteit onverenigbaar met het christendom, wijl het
 - a. als wereld- en levensbeschouwing in zich draagt - en belijdt - de absolute ontkenning van het bestaan van God, de oneindig volmaakte Geest en Schepper van het heelal, alsmede van het leven hiernamaals;
 - b. als sociaal-economisch stelsel in strijd is met de leer der katholieke kerk over de menselijke persoonlijkheid, de eigendom, het gezin en de maatschappelijke verhoudingen;
 - c. door zijn staatkundige strevingen een acut gevaar oplevert voor de rechten en vrijheden der burgers en een gezonde democratie.
4. Samenwerking met communisten op welk levensgebied ook is derhalve als regel niet geoorloofd. Zij kan nochtans in bepaalde omstandigheden toelaatbaar worden, indien bij weigering van samenwerking een groter kwaad zou ontstaan dan door de samenwerking zelve. Uitgaande van dit algemene beginsel moet het volgende worden vastgesteld:

- a. Samenwerking in welke vorm dan ook op het terrein van de vrije sociale en politieke organisaties moet in de huidige situatie volstrekt ontoelaatbaar worden geacht. Het is immers bij de hedendaagse verhoudingen hier te lande onaannemelijk, dat uit het weigeren van samenwerking een sociaal of politiek kwaad zou voortvloeien, evenredig aan het kwaad der samenwerking zelf. De vraag of ooit de tijd zal aanbreken, waarin samenwerking in federatief verband geoorloofd zal kunnen zijn, is afhankelijk van een zo ingrijpende verandering in de sociale en politieke constellatie, dat zij thans niet kan worden beantwoord.
 - b. De omstandigheid, dat communisten op grond van de bestaande staatsregeling in onze openbare lichamen zitting hebben, brengt mede, dat samenwerking met hen in deze lichamen kan worden getolereerd in die gevallen, waarin uit een weigering een groter onheil voor land en volk zou voortkomen. Openbare uiteenzetting van het ingenomen standpunt zal daarbij ter voorkoming van ergernis geboden zijn.
5. De strijd tegen het communisme moet worden gevoerd zonder krenking van communisten, en gedragen worden door de zuivere mening van de verdediging van de waarheid.
 6. Van hoger waarde dan de strijd en meer effectief is de onvervalste christelijke levenshouding, de eerlijke en fiere beleving van de leer van het evangelie en het dynamisch nastreven van de verwezenlijking van ons sociaal en politiek program.

VI. VRIJDENKERSVERENIGING "DE DAGERAAD".

Het winterseizoen brengt ook voor de vrijdenkers bedrijvigheid, welke zich uit in Zondagochtend-bijeenkomsten in de grote steden en cursus-vergaderingen in verscheidene andere gemeenten des lands. Naar aanleiding van een door de loco-burgemeester van Alkmaar verboden meeting der Vrijdenkersvereniging "De Dageraad" afd. Alkmaar, zou op 28 October aldaar een protestvergadering worden gehouden. Deze bijeenkomst heeft geen doorgang gevonden, omdat de zaal-eigenaar een anoniem schrijven had ontvangen, waarin met maatregelen tegen hemzelf en zijn gebouw werd gedreigd. De overige zaalhouders in deze West-Friese stad wensten geen zaalruimte ter beschikking te stellen of hadden hun localiteiten reeds aan derden verhuurd.

Nochtans verscheen A.L.Constandse uit Haarlem, redacteur van "De Dageraad", Zondag 16 November voor een openbare cursus-bijeenkomst om in een publieke localiteit te Alkmaar te spreken over "Godsdienst, symbolisch en menselijk begrip". Deze vergadering had een ordelijk en rustig verloop. Constandse's mederedacteur, M.v.d.Brink, sprak, eveneens onder auspiciën van de Vrijdenkersvereniging afd. Sneek, op 15 November l.l. aldaar over "De Bijbel op de openbare school". Wanneer de kerk invloed begon te krijgen in het staatsbestel en er verder op werd aangedrongen, dat er godsdienstonderwijs zou worden gegeven op de openbare scholen, dan diende men er, volgens spreker, rekening mede te houden, dat kinderen van vrijdenkers en humanisten niet

meer in de openbare scholen thuis hoorden. Art.42 der L.O.-wet moest dan z.i. worden gewijzigd, opdat ook aan genoemde groepen der bevolking het recht zou worden gegeven voor hun kinderen een eigen school op te richten.

VII. JEHOVA'S GETUIGEN.

De ijver der vertegenwoordigers van de "Watch Tower Bible and Tract Society", beter bekend als Jehova's Getuigen, laat niet af. Over het onderwerp "Religie als vredeachtster" werd in de afgelopen maand in verschillende oorden van het land gesproken, waarbij de woordvoerders zich, in contrast met de vreedzame titel van hun onderwerp, te buiten gingen aan agressieve uitdrukkingen, vooral ter hekeling van religieën, inzonderheid van de R.K.gedienst. G.HOLLANDER beweerde, op Zondag 9 November 1947 tijdens een openbare lezing te Oosterbeek voor een gehoor van slechts 30 mensen, dat de moderne Nimrod, Hitler, een katholiek, door toedoen van de Katholieke actie in staat werd gesteld een greep te doen naar de macht in Duitsland. Daarop stond de Paus toe, dat Katholieken hun steun mochten verlenen aan het nazidom. De Tweede Wereldoorlog, waarvan hij Hitler als de geestelijke vader betitelde, vond, volgens zijn zeggen, plaats met steun van de Paus en de Katholieken. Politiek en godsdienst kunnen z.i. geen vrede brengen en zolang er een religie bestaat zal geen vrede mogelijk zijn. Een en ander werd verduidelijkt met het aanhalen van vele bijbelteksten. Op 20 Nov. j.l. vond te Hoensbroek een dergelijke bijeenkomst over hetzelfde onderwerp plaats voor een auditorium van 31 personen. De spreker, C.J.DALM, noemde de religie oorzaak van alle ellende in de wereld. Ook hij betitelde Hitler als een moderne Nimrod, wjl hij een concordaat met de Paus van Rome sloot. In het bijzonder hekelde Dalm de gezagsdragers van de R.K.kerk zoals de bisschop van Roermond, de vicaris-generaal van hetzelfde bisdom en de Kardinaal. In stede van de jongens, die naar Indië moesten, toe te voegen: "Jongens blijft hier, jullie hebt daar niets verloren", zegenden zij de vertrekkende soldaten. Na deze uitweiding van anti-militaristische aard beval ook deze getuige van Jehova eenvoudige uitlegging van de Bijbel aan, onderwjl zijn gehoor met bijbelteksten overstelpend.

VIII. "NATIONAAL REVEIL" EN "COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID".

De gelegenheid om desgewenst in de scherpste vorm in het openbaar stelling te nemen tegen het regeringsbeleid van zijn land wordt de onderdaan van een dictatuurstaat niet geboden. Nog maar kort geleden fulmineerde een communistische spreker in Nederland in het openbaar tegen het z.i. steeds driester wordende optreden van "de reactie", om daarna in één adem de lof van Bulgarije's nieuwe meesters te zingen, die met zulke lieden korte metten maken. De communistische burger van een rechtsstaat, die deze remedie-Petkof aanpreeft, realiseerde zich

blijkbaar niet, dat zijn aanwezigheid als vrijmoedig en onbedreigd woordvoerder ener minderheid ondenkbaar zou zijn, indien voor het staatkundige leven in Nederland de door hem aanbevolen Bulgaarse normen zouden gelden. Deze zeer kritisch gezinde woordvoerder zou in een politiestaat als minderheid niet worden geduld. (Zie ook de processen in Hongarije en Roemenië). Een der kenmerken van de democratische staat is het recht van het vrije woord, zonder gevaar voor hem die het voert, dat hij deswege zal worden opgesloten of nog erger. Dat misbruik van het recht op vrije meningsuiting door de overheid, binnen de regelen van de wet, moet worden tegengegaan, ligt voor de hand. In de afgelopen maand is door een hoofdstedelijke autoriteit van de staande magistratuur aangekondigd, dat voortaan door de Nederlandse Justitie strenger zal worden opgetreden tegen allen, die het recht van het vrije woord, hetzij in de pers of elders, misbruiken. Tegen A.J.KOEJEMANS zal te dien aanzien, zo werd o.a. medegedeeld, een vervolging worden ingesteld onder beschuldiging van het plegen van een persdelict in het dagblad "De Waarheid".

Onlangs werd in een Nederlands weekblad een pleidooi gehouden voor de noodzakelijke verjonging der democratie, waarin aan de kritische geest als een zuiverend element een belangrijke plaats dient te worden ingeruimd. Een bekende journalist merkte op, dat de Nederlandse politiek momenteel frisse, jonge conservatieven mist, tengevolge waarvan het sprankelende leven eruit verdwenen is. Die klacht inspireerde "Het Kompas" tot een beschouwing over "Nationaal Reveil". Daarin wil de schrijver een beweging zien, die "als zodanig" de plaats inneemt van "de frisse jonge conservatieven", hiervoren gememorcerd. Verder wordt opgemerkt, dat "Nationaal Reveil", nog voor het zich aan het grote publiek had voorgesteld, bepaalde activiteiten begon te ontwikkelen, die zich hoofdzakelijk concentreerden op het Indië-beleid. Dit heeft de mening doen postvatten, als zou de beweging een zuiver reactionaire zijn. Zulk een oordeel acht "Het Kompas" echter door de beginselverklaring duidelijk weerlegd, daar op politiek, zowel als op sociaal en economisch gebied een doelbewuste en vooruitstrevende politiek wordt nagestreefd, en juist het wezen van een opportunistisch-politiek wordt geweten aan de partij-politiek, waartoe het democratisch stelsel in de meeste landen is verworpen.

Onlangs trad "Nationaal Reveil" in de Haagse Dierentuin in het openbaar op (17-11-'47). De voorzitter van de afdeling 's-Gravenhage, de Heer J.A.DIELLISSEN, zette de doelstellingen van "Nationaal Reveil" uiteen.

Het strijdt, aldus verklaarde hij, tegen:

1. de afbraakpolitiek dezer regering;
2. extremistische agressie;
3. partij-politieke intriges;
4. dictatuur van Sockarno.

Daarentegen strijdt "Nationaal Reveil" vóór:

1. aftreden van de huidige regering;
2. vorming van een Nationaal Kabinet;
3. medewerking aan een West-Europese Unie op sociaal-economisch, cultureel en strategisch gebied;

4. beperkt deelgenootschap van de arbeiders in de bedrijven;
5. gelijkheid van Indonesië en Nederland in een onverholven Rijksverband;
6. invoering van het districtverkiezingsstelsel, waardoor nauwer contact tussen kiezer en verkozenen verkregen wordt.

Nog andere sprekers, o.a. Drs. W.A. VEENHOVEN en Dr. W.K.H. FEUILLETAU, laatstgenoemde van het aan "Nationaal Reveil" verwante "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid", hielden zich in bedoelde bijeenkomst meer speciaal bezig met de huidige activiteit van het communisme in Nederland en in Nederlands Indië. De inleiding van Dr. Feuilletau was gebaseerd op de door hem geschreven brochure "Naar de Sovjet republiek Indonesia".

Ofschoon als water en vuur elementair gescheiden, blijkt telkens weer, dat vooral de Nationaal Reveil-Rijkseenheid-propagandisten en de communisten in al hun schakeringen de verdwijning van het Kabinet-Beel vorderen, zij het dan op motieven, welke hemelsbreed van elkander verschillen en die we als bekend mogen veronderstellen. De links-revolutionairen willen de schaal met een schok naar hun kant laten doorslaan, de "frisse jonge conservatieven", om het woord van "Het Kompas" aan te halen, verlangen juist het tegenovergestelde. Wordt zodoende de democratische weegschaal in labiel evenwicht gehouden? Dan heeft de oppositie, i.c. de loyale en de minder nette, in elk geval haar bestaansrecht opnieuw bewezen.

IX. TOESTAND IN DE MIJNEN.

Vijfhonderd politieke delinquenten van de negenhonderd, die begin September wegens dreigende ongeregelde in het Kamp Valkenburg naar elders werden afgevoerd, zijn wederom in de Limburgse mijnen te werk gesteld. Sinds hun vertrek werden vierhonderd nieuwe arbeidskrachten onder politieke delinquenten van andere groepen geworven. Zodoende is het oorspronkelijke aantal wederom bereikt, wat aan de productie zeer ten goede komt. Verdere selectie van de oorspronkelijke negenhonderd werkers zou begin November haar beslag krijgen. Tot hen, die niet terugkeren behoort de oud-journalist Hugo v.d. Broeck, die verklaard heeft de stakingsactie te zijn begonnen om het Nederlandse volk te overtuigen van de onmisbaarheid der politieke delinquenten bij de nationale kolenproductie.

Overigens heeft de kwestie van het productie-percentages de gemoederen danig verhit. In een persgesprek had de beheerder van de Nederlandse steenkoolmijnen, Dr. Groothoff, medegedeeld, dat de individuele prestatie van de mijnwerker momenteel omstreeks 75% van de vooroorlogse is. Alles was geprobeerd om deze verrichting op te voeren, doch ze bleek haar ~~beperkte~~ reik te hebben. Om tot de beoogde 12 miljoen ton kolen te komen, is derhalve verdere uitbreiding van het aantal mijnwerkers nodig. Er zijn 3000 ondergrondse en evenveel bovengrondse arbeiders nodig om die productie omhoog te kunnen brengen. Uit de Amerikaanse zone van Duitsland zijn reeds 200 mijnwerkers in Limburg aangekomen. In de Britse zone moet de warving nog beginnen. In het orgaan van de hoofdgroep industrie, genaamd

"Industrie", oefende Prof. J. Goudriaan critiek op de z.i. te lage productie-cijfers in de Nederlandse mijnen:

"Onmiddellijk na de bevrijding van de Nederlandse mijnstreek hebben de mijnwerkers verklaard er niet over te denken tot de vooroorlogse productiviteit van 2500 kg. per dienst terug te keren, maar ten hoogste tot 80% daarvan. Noch door de Regering, noch door enige andere gezaghebbende instantie, aldus Prof. Goudriaan, is toen tegen de mijnwerkers gezegd, dat deze productiviteitsverlaging in de eerste plaats op hun collega-arbeiders in andere bedrijfstakken zou komen te drukken en dat, als alle groepen hetzelfde deden, dit zou betekenen, dat het algemeen Nederlandse verbruikersniveau met tenminste 20% duurzaam zou worden verlaagd. De schrijver keurt vervolgens af, dat het laatste kabinet-Gerbrandy nog zonder enige parlementaire sanctie of contrôle, een of twee dagen vóór zijn aftreden de Mijn Industrie Raad (M.I.R.) heeft ingesteld, toegerust met drastische bevoegdheden en, naar Goudriaan's mening "voor een groot deel de belichaming van de reactionnaire leus: het bedrijf van de arbeiders". "De mijnwerkers", zo vervolgt dit artikel in "Industrie", "hebben hunnerzijds deze medezeggenschap, publiek-rechtelijke bevoegdheid enz. dermate geapprecieerd, dat zij hun toezegging om niet boven de 80% te produceren royaal zijn nagekomen en nadien de 70% nog niet hebben gehaald. Tegelijkertijd hebben zij zich, voornamelijk op ethische en vaderlandslievende gronden, verzet tegen tewerkstelling van krijgsgevangenen, politieke delinquenten en vreemdelingen, zodat de totale productie, die tijdens de Duitse bezetting vrijwel op het vooroorlogse peil is gehandhaafd, na de bevrijding nog nooit hoger is geweest dan 74% van 1938."

Het hier door Goudriaan gegeven percentage is niet in tegenspraak met de mededelingen van Groothoff. De mijnwerkersorganisaties, o.a. de Prot. Chr. Ver. van Beambten werkzaam bij het Mijnbedrijf en de Ned. R. K. Mijnwerkersbond, hebben vooral stelling genomen tegen de navolgende passage.

Prof. Goudriaan schreef: "Het is mogelijk, dat ook de prijs voor de zogenaamde deputaatkolen in de zwarte markt (elk mijnwerkersgezin ontvangt 42 brandstofeenheden per jaar) hierbij een rol heeft gespeeld. In elk geval heeft de tot dusver chronische achteruitgang van de Limburgse productie met 25 à 30% van de vooroorlogse omvang, dus met 3 à 4 miljoen ton per jaar, een gat in de Nederlandse betalingsbalans geslagen van 100 à 200 miljoen gulden per jaar, zijnde 3 à 8 % van de totale invoer en 20 tot 40 % van het eerste deel der Amerikaanse lening.

En dit is nog niet eens het ergste. Veel ernstiger is, dat men deze zomer in Amsterdam, Hilversum en andere plaatsen een talrijke delegatie mijnwerkers heeft gehuldigd en geféteerd als redders des vaderlands, omdat zij in de afgelopen winter een paar Zondagen hebben gewerkt om de bevolking uit de allerergste nood te helpen. Dit bewijst, dat de Nederlandse publieke opinie nog niet tot het bewustzijn is gekomen van hetgeen zich in de economie van het land nu al twee of drie jaar afspeelt. De publieke opinie is nog steeds niet bij kennis. Het kan nog lang duren, vóór zij haar volle verstandelijke vermogens terugkrijgt. En dan moet zij het inzicht nog omzetten in daden", aldus Goudriaan.

De mijnwerkersorganisaties hadden er reeds vroeger op gewezen hoe de productie-cijfers voortdurend nadelig zijn en worden beïnvloed door personeelsafvloeiing en door geringere

vakbekwaamheid van de vele nieuwelingen in het bedrijf. De voorzitter van de hiervoren genoemde Ned.R.K.Mijnwerkersbond kwalificeerde in de algemene vergadering te Hoensbroek het geschrijf van Prof.Goudriaan als "in één woord: laf, laag, vuil en gemeen".

De vier arbeidersorganisaties deden bij de Mijn Industrie Raad (M.I.R.) een voorstel inzake loonsverhoging voor de bovengrondse arbeiders. In verband met de loonpolitiek der regering weigerde het College van Rijksbemiddelaars dit voorstel goed te keuren. In de laatste weken van November werd naar aanleiding daarvan verschillende malen door de Vakunie vergaderd. Ook de A.B.W.M., de Algemene Bond van Werkers in het Mijnbedrijf, nam aan de besprekingen deel, aangezien deze organisatie eveneens met moeilijkheden inzake de lonen der bovengrondse arbeiders te kampen heeft. Ondanks de weigering der Rijksbemiddelaars werd de deur voor verdere onderhandelingen niet gesloten. Het College deelde n.l. mede, dat het alle medewerking wilde verlenen, indien de gezamenlijke bonden met voorstellen zouden komen, welke passen in het raam der regeringspolitiek. Het bleek echter moeilijk een andere uitweg dan de gevraagde loonsverhoging te vinden. De Stichting van de Arbeid evenals de Bond van Vakcentrales delen hier het standpunt der regering. Zodoende werd nog geen resultaat bereikt. Het destijds ingestelde budget-onderzoek heeft uitgewezen, dat er in de z.g. derde vakgroep der bovengrondse arbeiders, met meestal grote gezinnen, nog gevallen voorkomen, waarbij de wekelijkse gezinsuitgaven plm. f.5.- meer bedragen dan de inkomsten. De beheerder van de mijnen, Dr.Groothoff, achtte dit ontoelaatbaar en opperde het plan, dat in deze gevallen het bedrijf aan deze personen een extra bijdrage zou verstrekken, al naar gelang de grootte van de nood. De gezamenlijke bonden zagen geen andere oplossing en besloten het voorstel van Dr.Groothoff te aanvaarden om tenminste iets voor de bovengrondse arbeiders te bereiken. De algemene indruk was, dat de stemming onder het bovengronds personeel verbitterd is, zodat moeilijkheden zouden kunnen rijzen. De stemming onder de gedetineerde-mijnwerkers was aanvankelijk slecht, doch is naderhand verbeterd, doordat enige oorzaken der wrijving zijn weggenomen na overleg tussen vertegenwoordigers van het beheer der Limburgse mijnen, de sociale verzorger van het Kamp te Hoensbroek en de kampcommandant. Een artikel in "De Waarheid" (18-11-'47) met het opschrift: "Katholieke Mijnwerkers Bond bereidt zich voor op de terugtocht", bleek onjuist. Evenmin is het juist, dat de gezamenlijke bonden nog geen standpunt hebben bepaald nopens de door hen voorgestelde loonsverhoging der bovengrondse arbeiders en de besprekingen hieromtrent nog steeds zouden zijn uitgesteld tengevolge van het ontbreken van een opgave der lonen, geldig voor de metaalindustrie. De bonden zijn reeds geruime tijd in het bezit van deze lijst en hebben kunnen vaststellen, dat de lonen der bovengrondse arbeiders in vergelijking met die van de metaalbewerker niet slechter zijn. "De Waarheid" geeft een scheve voorstelling van zaken met de bewering, dat de R.K.Mijnwerkersbond reeds per 1 November 1947 de voorstellen voor de nooduitkering zonder meer heeft aanvaard. De gezamenlijke bonden zagen voorlopig althans geen nadere uitweg.

X. INDONESIË.

Het is niet aan twijfel onderhevig, dat de oprichting van de Cominform met zetel te Belgrado aanstonds ook bijzondere aandacht heeft getrokken in de kringen van de Indonesiërs hier te lande, inzonderheid dan bij hen, die aangesloten zijn bij de C.P.N. Het is verder een bekend feit, dat wat de Indonesische vrijheidsstrijd betreft, het oog gericht is en blijft op Moskou als een centrum, vanwaar ongetwijfeld blijvend op steun gerekend kan worden, al dan niet openlijk.

Het lag dan ook in de lijn der gedachten, dat de Cominform uiteindelijk ook van belang zou kunnen zijn voor steunverlening aan de strijd tegen het Westerse imperialisme in het algemeen. Een bijzonder aspect werd echter geopend door persberichten, dat binnenkort te Charbin (Mandsjoerije) door verschillende communistische partijen een conferentie zou worden geopend tot oprichting van een communistisch informatiebureau voor Azië, waar afgevaardigden aanwezig zouden zijn uit China, Mongolië, Korea, India, de Maleise Statenbond, Annam en Indonesië. Hierin valt dan uiteraard een navolging te zien van wat te Belgrado tot stand is gekomen.

De keuze van Charbin is niet toevallig. Deze plaats is een belangrijk communistisch centrum en geografisch uitstekend gelegen voor de communistische propaganda en activiteit, gericht op Korea en China. Dit laatste gebied is van oudsher en in de eerste plaats door Moskou beschouwd als het land, waar de sleutel ligt voor het communisme in het Verre Oosten. Het ligt dan ook volkomen in deze lijn, dat de communisten sedert tal van jaren met een buitengewone hardnekkigheid de strijd in China voortzetten om de regering van Chang Kai Shek ten val te brengen.

Volgens een bericht in "The Observer", dat ontleend is aan de Chinese pers, heeft vorenbedoelde conferentie op 20 November plaats gehad en is daar besloten een Cominform voor het Verre Oosten op te richten.

De 24ste October j.l. vertrok per vliegtuig naar Indië George Afrin, verbonden aan het Tass-agentschap te 's-Gravenhage. Hij is voornemens enkele jaren in Indië te blijven.

Vermoedelijk zullen enkele hier te lande vertoevende Indonesische leden van de C.P.N. namens de P.K.I. het met Kerstmis a.s. te Amsterdam te houden C.P.N.-congres bijwonen. Het is, naar verluidt, echter ook niet uitgesloten, dat een of meer afgevaardigden van de P.K.I. uit de Republiek herwaarts komen.

1 December 1947.

XI. OVERZICHT DER STAKINGEN IN NOVEMBER 1947. Zie bladzijde 17.

OVERZICHT STAKINGEN IN NOVEMBER 1947.

- 17 -

Bedrijf.	Aanleiding.	Inmenging Vakbonden.	Resultaat.	V o l g n o.
Meelfabr. "Holland" Amsterdam.	Eis:hogere lonen en prestatietoelag.	Unie tegen, EVC steunt.	Na herhaalde oproep gedeelte der arb. werk hervat.	1
Moelfabr. NW.Ceres Nering Bo- gel,A'dam.	Sympathie staking met de arb.van de "Holland".	Idem.	Idem.	2
Text.fabr. van Heek, Enschede.	Protest tegen nieuwe C.A.O. en inhouding pensioen-premie.	EVC arb. zetten tot staken aan.	Binnen het raam der C.A.O.lonen verhoogd, pensioenpremie blijft.	3
Text.fabr. G.Dröge, Tilburg.	Protest tegen nieuwe C.A.O.loonregeling.	Unie tegen, doch bemiddelt;EVC stookt.		4
Bouwvakarb. Fa.Ribberink, Velsen.	Na boete voor uitbetaling zwarte lonen lonen vorlaagd tot C.A.O.-loon.	EVC steunde	Werk hervat,zonder directe resultaten te hebben behaald.	5
Text.fabr. W.Brands, Tilburg.	Protest tegen nieuwe CAO-loonregeling.	Unie bemiddelt; EVCstookt.	Werk onder zelfde voorwaarden hervat.	6
Text.fabr. Aabe, Tilburg.	Protest tegen nieuwe CAO-loonregeling.	Idem.		7
Text.fabr. NV.Beka, Tilburg.	Idem.	Idem.		8
Havenarb. Rotterdam.	Daar werving voor Zaterdagmiddagwerk iets te laat begon, weigerden arbeiders te werken.	EVC zette tot staken aan.	Werk normaal hervat.	9
Bouwvakarb. Roosendaal.	Protest tegen verlaging loon tot toegestaan peil.	---	Werk onder zelfde voorwaarden hervat.	10
Text.fabr. v.Kersten, Tilburg.	Hervatte protestactie tegen nieuwe CAO-loonregeling.	Unie tegen, doch bemidd. EVC stockte	Werk onder oude loonbepalingen hervat.	11
Text.fabr. de Rooy van Dijk, Tilburg.	Idem.	Idem.	Het boven het CAO-loon liggende bedrag gestort in soc.fonds.	12
Bouwvakarb. Arnhem.	Protest tegen houding aannemer,die geen zwarte lonen meer wil uitbetalen.	---	Keus:werkhervatting of ontslag;arbeiders kozen het laatste.	13

V Be- De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan-
 o gin tal stakers aan.
 l in De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan-
 g vo- tal arbeiders aan, dat in normale toestand werkzaam is.
 n ri- .:staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren).
 o ge -:staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uren of langer).
 and. =:staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1	25-8	p.m. 200						Staking verlopen, op 10/11 werd met 70 man (gedeeltelijk nieuw personeel) werk hervat.																							
		170																													
2	15-9	80	Staking verlopen, werk met gedeeltelijk nieuw personeel herv.																												
		80																													
3	23-10	2400																													
		100																													
4	28-10	150																													
		70																													
5	28-10	Door staking 75 man uitgesloten; op 1/12 werk hervat.																													
6		160																													
		50																													
7		p.m. 1050																													
		op 7/11: 600 man; op 10/11: 850 man.																													
8		p.m. 450																													
		25																													
9		op 8/11: 150 man; op 10/11: 250 man.																													
10																14															
11																				122											
																				50											
12																				200											
																				25											
13																											25 (op 25/11 alle stakers ontslagen).				

OVERZICHT STAKINGEN IN NOVEMBER 1947.

- 17 -

Bedrijf.	Aanleiding.	Inmenging Vakbonden.	Resultaat.	V o l g n o.
Meelfabr. "Holland" Amsterdam.	Eis:hogere lonen en prestatietoelag.	Unie tegen, EVC steunt.	Na herhaalde oproep gedeelte der arb. werk hervat.	1
Meelfabr. NV.Cores Noring Bo- gel, A'dam.	Sympathie staking met de arb.van de "Holland".	Idem.	Idem.	2
Text.fabr. van Heek, Enschede.	Protest tegen nieu- we C.A.O. en inhou- ding pensioen-premie	EVC arb. zetten tot staken aan.	Binnen het raam der C.A.O.lonen verhoogd, pensioenpremie blijft.	3
Text.fabr. G.Dröge, Tilburg.	Protest tegen nieu- we C.A.O.loonrege- ling.	Unie tegen, doch bemid- delt;EVC stookt.		4
Bouwvakarb. Fa.Pibberink, Velsen.	Na boete voor uitbe- taling zwarte lonen lonen verlaagd tot C.A.O.-loon.	EVC steun- de	Werk hervat,zonder di- recte resultaten te hobben behaald.	5
Text.fabr. W.Brands, Tilburg.	Protest tegen nieu- we CAO-loonregeling	Unie be- middelt; EVCstookt.	Werk onder zelfde voorwaarden hervat.	6
Text.fabr. Aabe, Tilburg.	Protest tegen nieu- we CAO-loonregeling	Idem.		7
Text.fabr. NV.Beka, Tilburg.	Idem.	Idem.		8
Havenarb. Rotterdam.	Daar werving voor Zaterdagmiddagwerk iets te laat begon, weigerden arbeiders te werken.	EVC zette tot sta- ken aan.	Werk normaal hervat.	9
Bouwvakarb. Roosendaal.	Protest tegen ver- laging loon tot toegestaan peil.	---	Werk onder zelfde voorwaarden hervat.	10
Text.fabr. v.Kersten, Tilburg.	Hervatte protestac- tie tegen nieuwe CAO-loonregeling.	Unie tegen, doch bemidd. EVC stockte	Werk onder oude loon- bepalingen hervat.	11
Text.fabr. de Rooy van Dijk, Tilburg.	Idem.	Idem.	Het boven het CAO-loon liggende bedrag ge- stort in soc.fonds.	12
Bouwvakarb. Arnhem.	Protest tegen hou- ding aannemer,die geen zwarte lonen meer wil uitbetalen.	---	Keus:werkhervatting of ontslag;arbeiders kozen het laatste.	13

V Be- De onder de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan-
 o gin tal stakers aan.
 l in De boven de stakingsstreep vermelde getallen geven het aan-
 g vo- tal arbeiders aan, dat in normale toestand werkzaam is.
 n ri- .:staking met vooraf bepaalde tijdsduur (korter dan 24 uren)..
 o.gc -:staking met vooraf bepaalde tijdsduur (24 uren of langer).
 and. =:staking met niet vooraf bepaalde tijdsduur.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
1	25-8	plm. 200									Staking verlopen, op 10/11 werd met 70 man (gedeeltelijk nieuw personeel) werk hervat.																				
		170																													
		30																													
2	15-9	Staking verlopen, werk met gedeeltelijk nieuw personeel herv.																													
		2400																													
		100																													
3	23-10																														
		150																													
		70																													
4	28-10																														
5	28-10	Door staking 75 man uitgesloten; op 1/12 werk hervat.																													
		160																													
		50																													
6																															
		plm. 1050																													
		op 7/11: 500 man; op 10/11: 650 man.																													
7																															
		plm. 150																													
		25																													
8																															
		op 8/11: 150 man; op 10/11: 250 man.																													
9																															
10																															
		14																													
11																															
		122																													
		50																													
12																															
		200																													
		25																													
13																															
		25 (op 25/11 alle stakers ontslagen).																													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	